

HET VERGETEN EVANGELIE

en de alverzoening

Reinier Sonneveld maakt de alverzoening bespreekbaar. Hij verwijst daartoe naar meerdere teksten. Twee citaten:

“Er zijn in de Joodse Bijbel tientallen teksten die iets vergelijkbaars aankondigen: er komt een periode aan waarin de Israëlieten, misschien wel alle mensen, werkelijk op hun plek zijn, zich thuis voelen, dat eindelijk Gods wil doordringt – God koning is. Een bekende Psalm begint met de jammerklacht godverlaten te zijn, maar eindigt met deze verwachting:

“Overal, tot aan de einden der aarde, zal men God gedenken en zich tot hem wenden. Voor u zullen zich buigen alle stammen en volken. Want het koningschap is aan God, hij heerst over de volken.” (blz. 139)

En

“Daarom geloof ik in een leven-na-de dood waarin oordeel is en we een proces van verzoening ingaan. Allemaal. We hebben allemaal onze wonden en ons ‘strafblad’: ons allemaal is tekort gedaan en we hebben allemaal tekort gedaan. Dat is zozeer onderdeel van ons en het web van relaties, dat het ondenkbaar is dat dit ooit ‘zomaar’ zou verdwijnen. Dan zou God ons geweld aandoen en onze wonden als het ware uit ons wegsnijden. Maar Jezus zelf had nog, na zijn opstanding, de littekens. En zo zullen wij, inclusief onze littekens, bij God zijn en de tijd krijgen om te genezen.

De hemel en de hel zijn dan dus geen aparte gebieden meer, maar lopen door de mensen heen. Er is geen ‘selectie bij de poort’, maar een selectie in ons hart’. God is bij alle mensen met zijn eeuwige, vurige liefde. In de mate dat wij tegen die liefde kiezen, zal die ons branden. In de mate dat wij ervoor kiezen, zal die ons warmen. Dit is, hoe onbekend ook in de westerse traditie, de brede oosters-orthodoxe visie en die klopt het meest bij Jezus en de Bijbel. Het probleem van de ‘ruis’ in je motieven is hiermee weg, omdat al je daden meetellen en in wie je bent en hoe je reageert op Gods liefde. Goede daden doen ertoe, maar niet omdat je daarmee een eeuwige hemel verdient, maar omdat je daardoor meer bij God past en dus een ander mens bent als je in zijn buurt verkeert. Geloof doet er daarom toe, omdat het je qua basishouding en overtuigingen op deze nieuw situatie voorbereidt.”(blz. 244-245)

In Het Nederlands Dagblad bekritiseert Adrian Verbree deze voorstelling van zaken. Hij schrijft daarover in zijn column van 22 april 2019 het volgende:

‘... het kaf zal Hij verbranden in onuitblusbaar vuur’ (Matteüs 3:12)

Op een dag las ik voor het eerst bewust Lucas 12 vers 48. Daar zegt Jezus: ‘Wie niet weet wat zijn heer wil en zo handelt dat hij slaag verdient, zal weinig slagen te verduren krijgen.’ Wat deed het me goed van Jezus te leren dat er nuance zit in het oordeel dat God over mensen velt. Het is niet zwart-wit, hemel of hel. We zijn allemaal zondaren, maar niet iedereen is een Josef Mengele of Leidse ‘Goeie Mie’. En niet iedereen kent Jezus.

Dit gezegd, blijft Gods oordeel een realiteit. Over dat oordeel spreek je binnen de haken van Gods liefde, nooit daarbuiten. Maar zonder dat element ontkrachten we Gods Woord. Terugkerende elementen van Gods oordeel in het Nieuwe Testament zijn dat het dierend is en met vuur gepaard gaat. Deze elementen zijn niet uit het Nieuwe Testament weg te denken. Enkele van de punten op deze bijbelse lijn: ‘... het kaf zal Hij verbranden in onuitblusbaar vuur’ (Matteüs 3 vers 12). ‘... je kunt beter verminkt of kreupel het leven binnengaan dan in het bezit van twee handen of twee voeten in het eeuwigbrandend vuur geworpen worden’ (18 vers 8). ‘Jullie zijn vervloekt, verdwijn uit mijn ogen naar het eeuwige vuur dat bestemd is voor de duivel en zijn engelen’ (25 vers 41).

Moeten we ons de hel voorstellen als de krater van een actieve vulkaan? Jezus kan ook spreken over ‘in de buitenste duisternis geworpen worden’. Licht geeft vuur, de buitenste duisternis was het donker buiten het dorp, waar zelfs geen olielampje brandde: een zwart gat. Deze omschrijvingen sluiten elkaar naar de letter gelezen uit, zodat je mag aannemen dat het om beeldspraak gaat. De gemene deler is: het zal afschuwelijk zijn en het duurt. In zijn boek *Het vergeten evangelie* laat Reinier Sonneveld merken dat hij weigert dit te accepteren. Met het bijbelse oordeelsvuur speelt hij een woordspel. Het klinkt nog bijbels als hij schrijft: ‘Daarom geloof ik in een leven-na-de-dood waarin oordeel is ...’ De draai komt als

hij de zin vervolgt met ‘... en we een proces van verzoening ingaan.’ Een paar regels verder: ‘De hemel en de hel zijn dan dus geen aparte gebieden meer, maar lopen door de mensen heen. Er is ‘geen selectie bij de poort’, maar ‘selectie in ons hart’. God is bij alle mensen met zijn eeuwige, vurige liefde. In de mate dat wij tegen die liefde kiezen, zal die ons branden. In de mate dat wij er voor kiezen, zal die ons warmen’ (pag. 244). Het is te hopen dat de lezer hierdoorheen prikt. Dit is geen bijbeluitleg, het is een doorzichtig woordspel met het woord ‘vurig’, dat – uit de hoge hoed – aan Gods liefde wordt geplakt. Het Nieuwe Testament kent Gods eeuwig oordeelsvuur niet als deel van een ‘proces van verzoening’, niet als vurige liefde, niet als vuur waaraan je je kunt warmen. Laten we vurig hopen op een Godsoordeel zo genadig en genuanceerd dat ons hart blij verrast zal juichen, maar vermink niet de bijbeltekst. Dat is spelen met vuur.

Zijn beide exegeses met elkaar te verzoenen?

De tegenstellingen zijn groot.

We zullen zien.

Ik vermoed dat Sonnevelds uitleg voortvloeit uit zijn gedeeltelijke afwijzing van ‘verzoening door voldoening’ en zijn omarming van de Christus victor-benadering. Op blz. 276-277 schrijft hij daarover:

“Daarom is het van groot belang het evangelie zo samenhangend mogelijk te vertellen – bescheiden, voorzichtig, ruimhartig – waarbij je zo veel mogelijk Bijbelse noties recht doet, evenals de wijsheid die in de vele latere theologische modellen is ontwikkeld. De Christus victor-benadering zie ik, dat zal duidelijk zijn, als de beste kandidaat daarvoor. Ik verwacht dat er veel gesprek over wordt gevoerd en dat we in de loop der jaren ontdekken in hoeverre ‘verzoening door voldoening’ ermee gecombineerd kan worden.”

Ik zie Jezus als Lam en Leeuw, als Verzoener en Overwinnaar.

Daarom denk ik dat beide te combineren zijn.

Alleen, er is dan nog heel wat dat na onze dood en na Jezus’ terugkomst gerealiseerd moet worden. Sonneveld gelooft ‘in een leven-na-de dood waarin oordeel is en we een proces van verzoening ingaan’. Dit ben ik met hem eens. Ik geloof dat na Jezus’ terugkomst het Messiaans Vrederijk komt waarin het laatste oordeel zal worden voltrokken.

Hij schrijft:

“De hemel en de hel zijn dan dus geen aparte gebieden meer, maar lopen door de mensen heen. Er is geen ‘selectie bij de poort’, maar een selectie in ons hart.”

Ik geloof dat bij de opstanding van de doden de hel leeg raakt. Die opstanding uit de dood zal plaatsvinden nadat het nieuwe Jeruzalem is neergedaald. Heel concreet, met een muur en poorten. Net na de opstanding uit de dood zal er een grote scheiding plaatsvinden. Massa’s mensen die buiten de muren van het nieuwe Jeruzalem uit de dood zijn opgestaan, zullen gaan proberen die geliefde stad in te nemen. (Openbaring 20:9) Dat gaat hen niet lukken. Er komen engelen uit de hemel die dat gaan voorkomen. De opstandelingen, de ongelovigen, zullen in de vuurpoel gegooid worden. Zij worden buitengesloten, buiten het nieuwe Jeruzalem.

Hij veronderstelt dat er geen selectie bij de poort is. Ik lees in Openbaring dat er bij elke poort een engel aanwezig is, die iedereen tegenhoudt die niet ingeschreven staat in het boek van het leven. Er is volgens mij wel degelijk een selectie bij de poort.

Wie buiten zijn, mogen alleen maar naar binnen als zij een nieuwe naam ontvangen die wél in het boek van het leven staan.

Het geweldige van het nieuwe Jeruzalem is dat daarin de boom van het leven aanwezig is, waarvan de bladeren dienen tot genezing van de volken.

Sommigen zien 'de boom van het leven' als symbool voor Jezus Christus. Zover wil ik niet gaan.

Vrij direct na de neerdaling van het nieuwe Jeruzalem en het neerslaan van de opstand tegen de geliefde stad, komt Jezus terug. (Handelingen 2:33-35, Hebrëeën 10:12-13)

Met Jezus in de heilige stad zal het laatste oordeel beginnen. Jezus straft om te genezen.

Daarvoor is te letten op Nebukadnezar. God straft hem totdat hij God erkent.

God kon Nebukadnezar tot geloof brengen. Jezus kon Paulus tot geloof brengen.

Jezus kan iedereen tot geloof brengen.

Die bladeren van de boom van het leven zullen de volken helen. Jezus kan dat. Met minder neemt Hij geen genoegen. Jezus gaat voor de totale overwinning.

Aan het einde van het Messiaans Vrederijk zal Jezus zijn doel bereikt hebben. De beloften uit onder andere Romeinen 14:11 en Filippenzen 2:9-11 zullen vervuld worden. Elke tong zal Hem loven.

Iedereen zal Hem erkennen als Heer.

Daarna zal Jezus de hele schepping teruggeven in de handen van zijn Vader. (1 Korintiërs 15:22-28)

Verbree schrijft:

“Op een dag las ik voor het eerst bewust Lucas 12 vers 48. Daar zegt Jezus: ‘Wie niet weet wat zijn heer wil en zo handelt dat hij slaag verdient, zal weinig slagen te verduren krijgen.’ Wat deed het me goed van Jezus te leren dat er nuance zit in het oordeel dat God over mensen velt. Het is niet zwart-wit, hemel of hel.”

God is rechtvaardig. Mensen zullen beloond dan wel gestraft worden. Zowel de beloningen als de straffen zullen heel verschillend uitpakken. Er zal variatie in zitten.

In het huidige strafsysteem in Nederland vinden we ook variatie. Straffen is gericht op resocialisatie.

Wie TBS krijgt, merkt daar het meeste van. Zo iemand wordt, als het goed gaat, pas vrijgelaten als hij geen gevaar meer vormt voor de samenleving. De bedoelingen zijn goed, maar in de praktijk loopt het soms anders.

Zijn Gods bedoelingen op punten met deze gang van zaken te vergelijken?

Zo ja, dan bereikt God wél in de praktijk met iedereen zijn doel.

Belonen is onmogelijk in een omgeving waarin alles volmaakt is. De beloning kan niet bestaan uit het nog volmaakter maken van iemand.

Gedifferentieerd straffen is onmogelijk in een omgeving waarin alles in brand staat. Alles is even pijnlijk. Elke nuance verdwijnt.

In de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus vraagt de rijke man om water. (Lucas 16)

Als die mogelijkheid er zou zijn, dan zou het enige verlichting geven. Maar die mogelijkheid is er niet.

In de hel is er kennelijk geen nuance bij het straffen.

Als het belonen in de hemel en het straffen in de hel als onmogelijk moet worden beschouwd, moeten we ons af gaan vragen in welke omgeving dat wél zou kunnen. Ik denk daarbij aan het Messiaans Vrederijk, waarin aan het begin nog veel recht te zetten is.

Sonnevelds opmerking

‘Daarom geloof ik in een leven-na-de dood waarin oordeel is en we een proces van verzoening ingaan. Allemaal.’

sluit aan bij mijn gedachte dat er tijdens een leven-na-de dood een proces volgt van verzoening. Alleen, ik zou het liever willen omschrijven als ‘een leven- na-de-opstanding-uit-de dood’.

Verbree schrijft:

“Dit gezegd, blijft Gods oordeel een realiteit. Over dat oordeel spreek je binnen de haken van Gods liefde, nooit daarbuiten. Maar zonder dat element ontkrachten we Gods Woord. Terugkerende elementen van Gods oordeel in het Nieuwe Testament zijn dat het dierend is en met vuur gepaard gaat. Deze elementen zijn niet uit het Nieuwe Testament weg te denken. Enkele van de punten op deze bijbelse lijn: ‘... het kaf zal Hij verbranden in onuitblusbaar vuur’ (Matteüs 3 vers 12). ‘... je kunt beter verminkt of kreupel het leven binnengaan dan in het bezit van twee handen of twee voeten in het eeuwigbrandend vuur geworpen worden’ (18 vers 8). ‘Jullie zijn vervloekt, verdwijnt uit mijn ogen naar het eeuwige vuur dat bestemd is voor de duivel en zijn engelen’ (25 vers 41).”

Tijdens Jezus’ kruisiging heeft Hij de Satan overwonnen. Jezus is in de hel geweest en heeft daar zijn gezag geproclameerd. (Zie het cahier ‘Wat is de Hel?’ van prof. dr. K. Schilder)

Wat houdt dit in? Ik geloof met Schilder dat Jezus zijn recht in de hel laat gelden. Satan kan niemand meer erger straffen dan dat Jezus toelaat. Na Jezus’ overwinning op de satan is de hel eigenlijk de hel niet meer, omdat Jezus gezag over de hel heeft gekregen.

De door Verbree aangehaalde teksten, op Matteüs 25 na, geven een tekening van de hel voor Jezus’ overwinning op Satan. Ik denk dat Jezus zoveel over de verschrikkingen van de hel heeft gesproken om ons te laten zien waarvan Hij ons heeft verlost. Jezus tekent dus de actualiteit vóór zijn overwinning op Satan. Verschrikkelijk!

De uitleg van Matteüs 25 is wat lastiger, omdat het daar gaat over de scheiding van de schapen en de bokken, die in twee fasen zal plaatsvinden. Een direct na het sterven en een direct na de opstanding uit de dood. Ik geloof namelijk dat iedereen die gelooft na zijn sterven in de hemel wordt opgenomen. Wie God en zijn Zoon heeft afgewezen komt in de hel. Wie geen keus heeft gemaakt en heeft kunnen maken, raakt in zielslaap. Vandaar dat er na de opstanding uit de dood voor een grote groep nog een scheiding zal plaatsvinden.

Verder moet Matteüs 25 wel in samenhang gelezen worden met onder andere Matteüs 18 over: Het verdwaalde schaap, het verloren drachme en de verloren zoon.

God zoekt het verlorene. Hij wil dat niemand verloren gaat. (1 Timoteüs 2:3-6, 2 Petrus 3:9)

In Matteüs 25 gaat het daarom vooral over gelovigen die al dan geen vruchten van dankbaarheid hebben voorgebracht. Geloof zonder vrucht is een dood geloof. Tijdens de eerste schifting wordt met name daarop gelet. Dan geldt: ‘Jullie zijn vervloekt, verdwijnt uit mijn ogen naar het eeuwige vuur dat bestemd is voor de duivel en zijn engelen’ (25 vers 41).

Verbree vervolgt:

“Moeten we ons de hel voorstellen als de krater van een actieve vulkaan? Jezus kan ook spreken over ‘in de buitenste duisternis geworpen worden’. Licht geeft vuur, de buitenste duisternis was het donker buiten het dorp, waar zelfs geen olielampje brandde: een zwart gat. Deze omschrijvingen sluiten elkaar naar de letter gelezen uit, zodat je mag aannemen dat het om beeldspraak gaat. De gemene deler is: het zal afschuwelijk zijn en het duurt.

Hoe moeten we de hel voorstellen? Ik poneerde al dat na Jezus' overwinning op Satan de hel drastisch veranderd is. Vervolgens geloof ik dat de hel leeg raakt bij de opstanding van de doden. Na die opstanding zullen allen die tegen de HEER in opstand komen door Gods engelen in de vuurpoel gegooid worden, dan wel in de vuurpoel met brandend zwavel.

Nu staat er in de Bijbel dat de vuurpoel en de vuurpoel met brandende zwavel gelijk is aan de tweede dood. (Openbaring 20:14, 21:8)

Ik geloof dat Jezus de dood heeft overwonnen en dat Hij daarmee ook de tweede dood heeft overwonnen. Ik geloof dat we Jezus' overwinning nooit kleiner mogen maken. Jezus heeft de volmaakte overwinning behaald en daarmee de tweede dood overwonnen.

Dit betekent dat we de vuurpoel meer moeten zien als een reinigingsvuur en dat deze ophoudt te branden als alles gereinigd is. Zonder toevoer van de nodige materialen gaat elk vuur uit. Zelfs het 'eeuwige vuur' dat ontstond bij de straf van Sodom en Gomorra is nu gedoofd. (Judas 1:7)

Het vuur van de vuurpoel houdt op te branden zodra iedereen tot geloof is gekomen en een nieuwe naam heeft ontvangen.

Dit vuur is verschrikkelijk. Als alles aan het licht komt en elke zonde wordt openbaar, dan is dat vreselijk. Het meest beschamende voor wie veel gezondigd heeft.

Bij het openbaar worden van alle zonden, waarbij de een veel meer op zijn kerfstok heeft dan de ander, treedt al direct een nuance in straf in.

Volgens 1 Korintiërs 4:5 oordeelt Jezus ook over onze meest heimelijke gedachten:

⁵Houd dus op te oordelen en wacht de tijd af dat de Heer komt, omdat hij het is die aan het licht zal brengen wat in het duister verborgen is en zal onthullen wat de mensen heimelijk beweegt. En dan zal God het zijn die ieder de lof geeft die hem toekomt.

Het idee dat God iedereen zal redden, houdt wel in dat iedereen zich zal moeten verzoenen met hen die ze kwaad hebben aangedaan. Dat zal verschrikkelijk moeilijk zijn en veel tijd kosten. Denk maar eens aan allen die bij een abortus betrokken zijn geweest. Als God ook alle levensvatbare embryo's tot leven zal laten wekken, zullen deze als volwassen mensen uit de dood opstaan. Zij zullen hun moeders, hun vaders en alle betrokkenen bevragen. Waarom deden jullie dat?

Zo zullen er vele miljarden gebroken relaties geheeld moeten worden. Dat zal in eerste instantie pijn doen.

God laat altijd het kwade meewerken ten goede. Tijdens dit proces van verzoening zal het kwade gestraft moeten worden, voordat de totale verzoening zich zal voltrekken. Aan het einde van het Messiaans Vrederijk zal iedereen zich met de ander verzoend hebben en pas dan zal Openbaring 21:4 werkelijkheid worden:

⁴ Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.'

God is goed. Hij laat het kwade meewerken ten goede.

De hel is verschrikkelijk. Zal God de verschrikkingen in de hel ook ten goede doen keren?

Ik denk het wel, want God laat immers alles meewerken ten goede.

Maar hoe dan?

Na de opstanding uit de dood dragen zij die uit de hel komen hun ervaringen bij zich.

Zij delen die met de anderen. Al die getuigenissen van al die verschrikkingen zullen zo aanslaan dat iedereen gaat denken: dat nooit weer. In eerste instantie zal door het getuigenis van die miljoenen mensen de vrees voor de hel grote impact krijgen. Ik denk dat die impact bij de meeste mensen dan veel groter zal zijn dan de Bijbelwoorden over de hel op dit moment teweegbrengen.

Ik denk dat al deze getuigenissen over de hel nodig zijn om ieder te vervolmaken. Zo krijgen we zicht op het ultieme kwade. Mee daardoor krijgen we zo ook zicht op Gods ultieme liefde. In zijn liefde heeft Hij het heilsplan ontworpen en uitgevoerd waardoor de hel leeg raakt en Satan met de zijnen voor altijd verdwijnen in de poel van vuur en zwavel. Satan is onverbeterlijk, daarom zal hij voor altijd in de poel van vuur en zwavel blijven.

God heeft de mensen zo geschapen dat zij zich altijd zullen bekeren. Zie Nebukadnezar, zie Paulus. Iedere knie zal zich voor de Heer buigen. Iedereen zal Hem loven.

Dit zullen we pas zien gebeuren aan het einde van het Messiaans Vrederijk.

Gedurende dat Messiaans Vrederijk zal het laatste oordeel plaatsvinden en ten uitvoer worden gebracht. Ik zie de hel als een voorarrest. De daar ondergane straf zal in mindering worden gebracht op de totaal opgelegde straf. God zal rechtvaardig straffen.

Tijdens de uitvoering van de straf zal aan de gestraften het evangelie worden gebracht.

Het is mogelijk dat God gratie verleend aan wie berouw krijgt en Hem eert als rechtvaardig Rechter.

Het is aan God.

Verbree schrijft verder:

“In zijn boek *Het vergeten evangelie* laat Reinier Sonneveld merken dat hij weigert dit te accepteren. Met het bijbelse oordeelsvuur speelt hij een woordspel. Het klinkt nog bijbels als hij schrijft: ‘Daarom geloof ik in een leven-na-de-dood waarin oordeel is ...’ De draai komt als hij de zin vervolgt met ‘... en we een proces van verzoening ingaan.’ Een paar regels verder: ‘De hemel en de hel zijn dan dus geen aparte gebieden meer, maar lopen door de mensen heen. Er is ‘geen selectie bij de poort’, maar ‘selectie in ons hart’. God is bij alle mensen met zijn eeuwige, vurige liefde. In de mate dat wij tegen die liefde kiezen, zal die ons branden. In de mate dat wij er voor kiezen, zal die ons warmen’ (pag. 244). Het is te hopen dat de lezer hierdoorheen prikt. Dit is geen bijbeluitleg, het is een doorzichtig woordspel met het woord ‘vurig’, dat – uit de hoge hoed – aan Gods liefde wordt geplakt. Het Nieuwe Testament kent Gods eeuwig oordeelsvuur niet als deel van een ‘proces van verzoening’, niet als vurige liefde, niet als vuur waaraan je je kunt warmen. Laten we vurig hopen op een Godsoordeel zo genadig en genuanceerd dat ons hart blij verrast zal juichen, maar vermink niet de bijbeltekst. Dat is spelen met vuur.”

Het zal duidelijk zijn dat ik het grotendeels met Sonneveld eens ben. Alleen mis ik het Messiaans Vrederijk bij hem.

Ergens is dat niet vreemd, want gereformeerden hebben niets met het Messiaans Vrederijk. In het boek “Komt Jezus snel terug? – een nuchtere kijk op eindtijdverwachtingen” van dr. Dirk Visser is daarover genoeg te vinden.

Wie echt geïnteresseerd in het Messiaans Vrederijk kan ik het boek “Wanneer Jezus terugkomt... - Wat weten wij over zijn tweede komst en hoe kunnen wij ons daarop voorbereiden?” van David Pawson aanraden. In mijn boek “Openbaring over de Bijbelboeken – Het laatste Bijbelboek vult de andere aan” leg ik in hoofdstuk 2 uit hoe ik Openbaring 20 lees.

Sonneveld stelt elf vragen bij “verzoening door voldoening”. (blz. 214-215)

Ter afsluiting wil ik deze beantwoorden om zo te onderstrepen dat ik zowel met “verzoening door voldoening” als met het model van Sonneveld goed uit de voeten kan.

1. [Als dit model werkelijk Bijbels is, waarom is het dan niet veel eerder ontwikkeld en dominant geworden in de kerkgeschiedenis?](#)

Calvijn heeft nooit gepreekt en gedoceerd over het Bijbelboek Openbaring, omdat hij het niet begreep. Misschien overkwam dit de christenen in de eerste eeuwen ook zo, waardoor ze terughoudend zijn geweest in het ontwikkelen van grote modellen.

2. [Hoe kan een enkel mens de straf van allen ondergaan? Hoe kan enkele uren marteling opwegen tegen de talloze eeuwen van kwaad door miljarden mensen?](#)

Na de kruisiging ontving Jezus het mandaat om alles recht te gaan zetten. Direct na zijn hemelvaart ontving Hij alle macht in hemel en op aarde (en over de hel). Zodra Hij terugkomt zal Hij tijdens het Messiaans Vrederijk alles recht zetten. Alle gevolgen van de zondeval zullen dan uitgewist worden. Hij zal ervoor zorgen dat alle kwaad van miljarden mensen teniet zal worden gedaan. Hij maakt het kwade goed. Aan het einde van het Messiaans Vrederijk zal alles volmaakt zijn. Hij zal dan alles en allen aan zich hebben onderworpen op een zodanige manier dat iedereen Hem zal loven.

3. [Hoe kan het leed van een mens de betaling van een reële schuld worden?](#)

Het leed dat Jezus te dragen kreeg, laat zien dat Hij al het leed wat mensen te dragen krijgen kent. Jezus offerde zich op om de weg vrij te maken voor vernieuwing van alle mensen om via die weg alle schuld weg te nemen. Jezus gaf zichzelf om de weg vrij te maken voor de door Hem beloofde Trooster. In de tijd voorafgaand aan zijn terugkomst zal die Trooster een aanvang maken met de bouw van Gods wereldwijde kerk.

Jezus gaf ook zichzelf om tijdens de avondmaalsviering te beseffen dat wij door zijn bloed en lichaam worden vernieuwd tot een nieuwe gehoorzaamheid.

Zo mogen gelovigen al ervaren dat hun schuld betaald is. Maar tijdens het Messiaans Vrederijk zal alle schuld vereffend worden doordat alles zal worden rechtgezet.

4. [Hoe kan Jezus' rechtvaardigheid overgedragen worden op anderen?](#)

God ziet vooruit en weet wat er gaat gebeuren. Jezus Christus zal alles recht zetten en iedereen zal gerechtvaardigd worden.

God weet dat die rechtvaardigmaking een lang proces wordt. Pas nadat mensen uit de dood zullen opstaan, zal het proces van vervolmaking afgerond worden.

Zodra iemand gaat geloven, zodra iemand opnieuw geboren wordt, start het proces dat uiteindelijk naar de vervolmaking leidt. Dat proces is onomkeerbaar. Er is geen afval van de heiligen. Zie de gelijkenis van de verloren zoon. Eens zoon van Vader, voor altijd zoon van Vader.

Die identiteit draagt elke gelovige met zich mee.

God ziet daarom elke gelovige aan als rechtvaardig in Christus.

Jezus zal hoe dan ook zijn doel met elke gelovige bereiken.

Maar omdat God wil dat iedereen behouden wordt, zal Jezus op Gods tijd ook zijn doel met alle ongelovigen bereiken.

In de loop van de tijd draagt Jezus zo zijn rechtvaardigheid over aan mensen door hen te vervolmaken. Aan het einde van het Messiaans Vrederijk zal God de Vader bij de mensen komen wonen en dan zullen we net als Adam en Eva met Hem mogen wandelen in het vernieuwde en uitgebouwde paradijs, in het nieuwe Jeruzalem.

5. [Houdt God zichzelf niet voor de gek, als hij net doet alsof wij rechtvaardig zijn, terwijl het eigenlijk Christus is? Is er niet een soort scheiding binnen God zelf, als hij enerzijds toornig is](#)

en anderzijds die toorn afremt?

Door Christus' offer neemt God alle mensen als zijn kinderen aan. God had voor de grondlegging van de wereld met alle mensen een bepaald doel voor ogen. Een prachtig doel. Door de zondeval is er een kloof tussen God en de mensen ontstaan. Christus overbrugt die kloof en Hij gaat ervoor zorgen dat alle mensen volmaakt worden om zo het oorspronkelijk doel wat God met mensen had te gaan realiseren. Door Christus' werk komt uiteindelijk iedereen rechtvaardig voor God te staan.

Tijdens de fase van herstel hanteert God pedagogische regels. Hij beloont en Hij straft. Via die leerweg begint Hij met het herstel van alle dingen.

6. [Hoe kun je over vergeving en verzoening spreken, terwijl als Jezus de schuld betaalt, het toch een transactie is? Als Jezus plaatsvervangend de straf draagt, is er toch gewoon recht geschied?](#)

Wie andermans auto total loss rijdt, kan geld voor een vergelijkbare auto aan de eigenaar geven. Wettelijk gezien is dan de schuld betaald. Alleen, er kan ook sprake zijn van emotionele schade. En het zal energie vergen om een andere auto aan te schaffen.

Als de eigenaar zijn auto heeft uitgeleend onder de conditie dat daarmee slechts in eigen land gereden mag worden, en de auto wordt ergens in Spanje total loss gereden, dan zal die vertrouwensbreuk moeten worden hersteld. Betaling alleen lost dat niet op.

7. [Hoe kan een ware God betaling eisen, terwijl hij door de hele Bijbel heen zonder betaling vergeeft, evenals Jezus, die de ultieme openbaring van zijn karakter is?](#)

Door de ongehoorzaamheid van de mens is de zonde in de wereld gekomen.

Door de gehoorzaamheid van de tweede Adam wordt heel Gods heilsplan gedragen, waarmee alles zal worden hersteld en vernieuwd. Op grond van Jezus' heilswerk, wat als de totale betaling voor onze zonden moet worden beschouwd, kan en zal God mensen vergeven.

8. [Hoe kan Gods heiligheid een *belemmering* voor hem zijn om met zondaars om te gaan, als het juist zo typerend voor zijn zoon en beeld Jezus is, dat hij volop met zondaars at?](#)

In het paradijs wandelde God met Adam en Eva. Op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde zal God opnieuw bij mensen gaan wonen.

Direct na de zondeval sprak God met Adam en Eva. Later sprak God met Kaïn. God wandelde met Henoeh. Waarschijnlijk heeft God de Vader na de zondeval alleen via de Zoon met mensen gesproken. God de Vader is boven de tijd blijven staan. Door de zondeval heeft de tijd een klemmend karakter op Gods schepping gekregen. Vanaf de zondeval is het heelal uit elkaar gaan vallen. Alles kreeg een tijdelijk karakter. De mensen werden sterfelijk.

God de Vader heeft alles door de Zoon geschapen. De Zoon is daardoor het dichtst bij de schepping betrokken. Door Hem is Gods heilsplan aangekondigd en uitgewerkt. Jezus is in de tijd gekomen en heeft onder ons gewoond.

Het gegeven dat God de Vader niet rechtstreeks met zondaars contact wil aangaan, onderstreept de grote kloof die ontstaan is door de zondeval. Tijdens de herstelfase doet Jezus dat wel om die kloof duidelijk te maken en de weg te wijzen waardoor die kloof overbrugd gaat worden.

9. [Als het allemaal om het ene offer aan het kruis gaat, wat doet de rest van Jezus' leven er nog toe, zijn onderwijs, zijn opstanding? En wat doet de geschiedenis van Israël er dan nog eigenlijk toe, anders dan slechts een opmaat of prelude van die centrale gebeurtenis?](#)

Het ene offer aan het kruis heeft meer impact dan de zonde van Adam en Eva. In onder andere Romeinen 5:12-19 wordt dit duidelijk gemaakt.

De zonde van Adam en Eva kent verschrikkelijke gevolgen. Het ene offer aan het kruis draagt heel Gods heilsplan. De impact daarvan is zo overvloedig, dat we ons daar nauwelijks een voorstelling van kunnen maken. Want het meeste daarvan zal plaatsvinden na Jezus' terugkomst, tijdens het Messiaans Vrederijk.

Tijdens die periode, als iedereen uit de dood zal zijn opgestaan, zal alles aan het licht komen. Hoe? Iedereen zal zijn eigen verhaal hebben, maar dit zal gecorrigeerd worden door hen die er ook van weten. Zo zal de waarheid naar boven komen. Jezus zal ingrijpen als de waarheid vertekend wordt, want Hij zal het recht herstellen.

Tijdens de huidige bedeling rekruteert Jezus de zijnen die samen met Hem vanuit het nieuwe Jeruzalem de hele aarde aan zich zullen onderwerpen. Jezus zal priesters en rechters aanstellen.

De gelovigen zullen zich de kwaliteiten voor die posten nu grotendeels eigen moeten maken. Zij zullen nu schatten in de hemel moet vergaren om later daaruit te kunnen putten voor het werk dat Jezus voor hen op het oog heeft.

Al ons doen en laten doet er toe. Héél Israël zal worden gered. Gezien de namen op de fundamenten en boven de poorten van het nieuwe Jeruzalem zullen zeker de aartsvaders en de apostelen deel gaan uitmaken van de gelovigen rondom Jezus die alles en allen aan zich zullen onderwerpen.

10. [Waar blijft eigenlijk de koninkrijksmetafoor, die al zo belangrijk in het Oude Testament was en centraal staat in Jezus' eigen begrip van zijn roeping?](#)

Jezus komt terug als Koning. Hij zal neerdalen uit de hemel, nadat Gods engelen rust hebben gebracht op aarde. Hij zal vanuit het nieuwe Jeruzalem gaan regeren. Bij elke poort staat een engel opgesteld, die iedereen buiten houdt die niet ingeschreven staat in het boek van het leven.

Jezus heeft zich bij zijn eerste komst laten kennen als Dienaar, als Knecht van de HEER.

Vrijwillig liet Hij zich kruisigen. Hij gehoorzaamde zijn Vader.

Hij liet zich kruisigen als Lam.

Maar tegelijkertijd vocht Hij als de Leeuw van Juda. Hij versloeg Satan.

De zeven kruiswoorden zijn alle koninklijk. Vanaf het kruis begint Hij als het ware Gods troon al te bestijgen. Vanaf Getsemane had Hij alles onder controle. Zijn roep: '*Eli, Eli, lema sabachtani?*' Dat wil zeggen: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?' (Matteüs 27:46) moet dan ook opgevat worden als een retorische vraag. Want even eerder had Hij al gezegd: 'Ik verzeker je: nog vandaag zul je met mij in het paradijs zijn.' (Lucas 23:43)

De koninkrijksmetafoor zal tijdens het Messiaans Vrederijk zeker haar rol gaan spelen.

11. [En lijkt dit model niet verdacht veel op de heidense offercultus, waar immers ook offers zijn bedoeld om de goden op andere gedachten te brengen, in tegenstelling tot de Bijbel, waar offers een dankbetuiging aan God zijn en een bewijs van een gelovig hart?](#)

Vóór de grondlegging van de wereld heeft God alle mogelijke scenario's voorzien en op hoofdlijnen doorgerekend. Miljarden scenario's. Bij een aantal scenario's speelt een zondeval. De goddelijke Drie-eenheid heeft daarover gesproken en een heilsplan gemaakt voor het geval dat dat verschrikkelijke zou gebeuren.

Met elk van de miljarden scenario's hebben de drie Personen van de goddelijke Drie-eenheid ingestemd, omdat zij voorzagen dat in alle gevallen hun doel bereikt zal worden.

Christus' offer is dan ook geenszins bedoeld om de Vader op andere gedachten te brengen.

Christus offerde zich op om ons zijn ultieme liefde te tonen, om ons Gods heilplan te verduidelijken en om zijn aandeel in dat heilsplan te markeren.

Jezus offerde zich op ons te laten zien dat Hij de dood heeft overwonnen. Na zijn opstanding uit de dood maakte Hij duidelijk dat iedereen zal opstaan uit de dood. Iedereen zal rekenschap moeten afleggen. Er volgt een laatste oordeel.

Jezus bracht zijn offer vrijwillig. Hij wist dat Hij nog diezelfde dag in het paradijs zou komen.

Na zijn hemelvaart nam Hij plaats aan Gods rechterhand.

Na zijn terugkomst zal Hij zijn werk voltooien.

Nooit heeft een offer zulke verstrekkende gevolgen gehad.

Geen enkele heidens offercultus is hiermee te vergelijken.

Aanvullingen op het hier bovenstaande zijn onder andere te vinden in de discussie die ik in met Kees Haak in december 2015 tot januari 2016 heb gevoerd. Zie: <http://www.paradijsthesen.nl/discussie/>

Tenslotte, in de Nieuwsbrief van Reinier Sonneveld las ik in "Is 'verzoening door voldoening' te combineren met Christus Victor?" het volgende over losgeld:

Wie echter verder gaat zoeken, stuit wel op lastige kwesties. Bijvoorbeeld de vraag aan wie Jezus zijn 'losgeld' betaalt. 'Verzoening door voldoening' zegt: aan God. Christus Victor zegt: aan het kwaad, cq. de duivel. 'Losgeld' is immers een term uit de wereld van de slavenhandel en het geeft geen pas God te vergelijken met een slavenhandelaar of een gevangenisbewaarder.

Een meer 'verzoenende' uitleg van die tekst, stelt dat er niet staat 'aan wie' het losgeld is betaald en dat we daar dan ook geen antwoord op hoeven te geven. Dit benadrukken van onze onwetendheid en beperkingen in onze theologie kan inderdaad veel helpen in een opbouwend gesprek, is mijn ervaring.

Soms is het goed om onze onwetendheid en beperkingen in onze theologie te benadrukken. Wat dat betreft lijkt de theologie op de natuurkunde, hoe meer we komen te weten hoe groter het besef dat wat we nog niet weten alsmat toeneemt. Zo, misschien ook bij het probleem rond het losgeld. Ik denk dat het losgeld uitbetaald wordt aan Gods kinderen. Jezus gaf zich helemaal. Tijdens het Avondmaal gedenken we dit mysterie. Het brood wijst op de vernieuwing van ons lichaam. Doordat Jezus stierf voor ons, zullen we opstaan uit de dood en een verheerlijkt lichaam ontvangen. Het bloed wijst op Jezus' geest. Doordat Hij stierf maakte Hij ruimte voor de uitstorting van de Heilige Geest, maar ook komt tijdens de viering van het Avondmaal symbolisch bij het drinken van de wijn Jezus' Geest in ons.

Door dit 'losgeld' worden we losgemaakt van alle neerhalende machten: Satan, de wereld en ons eigen vlees. Bij aannemen van dit 'losgeld' gaan we God steeds meer verheerlijken. Het zal gaan van heerlijkheid tot heerlijkheid. (2 Korintiërs 3:18)

Tijdens de instelling van het avondmaal zegt Jezus dat Hij de wijn opnieuw met ons zal drinken na zijn terugkomst. Jezus spreekt dan niet over het brood, maar enkel over de wijn. Ik denk dat dan het brood weggelaten is, omdat alle opgestane mensen dan al een verheerlijkt lichaam ontvangen hebben. Volgens mij wijst het dan drinken van de wijn samen met Jezus erop, dat we nog verder vernieuwd moeten worden door zijn Geest. Ik denk dat tijdens het Messiaans Vrederijk naast de ongelovigen ook de gelovigen vervolmaakt zullen worden.